

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра кримінального права і кримінології**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-педагогічної роботи
та міжнародної співпраці
Львівського національного університету
імені Івана Франка
доц. Різник С. В.

«___» _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕХАНІЗМ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

галузь знань **08 «Право»**
спеціальність **081 «Право»**
другий (магістерський) рівень освіти
нормативна дисципліна
юридичний факультет

Робоча програма навчальної дисципліни «Механізм кримінально-правового регулювання» для студентів за галуззю знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право», 2022 р. – 15 с.

Розробники:

Денькович Ольга Іванівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права і кримінології

Маркін Віктор Ігорович, кандидат юридичних наук, завідувач кафедри кримінального права і кримінології

*Робоча програма затверджена на засіданні кафедри кримінального права і кримінології юридичного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(Протокол від «29» серпня 2022 року № 1)*

Завідувач кафедри

кримінального права і кримінології _____ доц. **В.І. Маркін**

«29» серпня 2022 року

Схвалено Вченою Радою юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право»)

Протокол від «30» серпня 2022 року № 2

«30» серпня 2022 року

Голова _____ проф. **В.М. Бурдін**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: денна форма – 3,5 заочна форма – 3,5	Галузь знань <u>08 «Право»</u>	Нормативна	
Модулів – 1		<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 1	Спеціальність 081 «Право»	1-й	1-й
Загальна кількість годин: денна форма – 105 заочна форма – 105		<i>Семестр</i>	
		2-й	1-й, 2-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4,56	Другий (магістерський) рівень освіти	16 год.	6 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	6 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		73 год.	93 год.
		ІНДЗ:	
Вид контролю: іспит			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:2,28

для заочної форми навчання – 1:7,75

2. МЕТА, ЦІЛІ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Метою вивчення нормативної навчальної дисципліни «Механізм кримінально-правового регулювання» є ознайомлення студентів із змістом та порядком реалізації системи правових засобів, за допомогою яких кримінальне право здійснює регулятивний вплив на суспільні відносини, для формування компетентностей, необхідних для належного та ефективного застосування заходів кримінально-правового впливу та забороняючих кримінально-правових норм у відповідності до принципів верховенства права.

Кримінальне право здійснює свій регуляторний вплив на суспільні відносини за допомогою системи правових засобів, які у доктрині права іменуються механізмом кримінально-правового регулювання. Вивчаючи цей механізм, у межах курсу студент отримає відповіді на питання про те, за допомогою яких специфічних правових засобів реалізується кримінальне право, як воно «працює»; як взаємодіють елементи правової системи, яка забезпечує виконання кримінальним правом його завдань; якими кримінально-правовими засобами держава здійснює вплив на суспільні відносини, у яких випадках

виникає необхідність такого впливу і якими заходами забезпечується його результативність.

Цілі курсу – сформувані у його слухачів необхідні загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності, а саме:

загальні компетентності:

- здатність до абстрактного, логічного, критичного та креативного осмислення природи механізму кримінально-правового регулювання, використання методів аналізу та синтезу у пізнанні змісту складових цього механізму;
- здатність до креативного мислення та генерування нових ідей щодо функціоналу механізму кримінально-правового регулювання, покращення якості кримінально-правового регулювання та підвищення ефективності застосування забороняючих кримінально-правових норм;
- здатність приймати неупереджені та обґрунтовані рішення щодо обрання форми реалізації кримінальної відповідальності та/або заходів кримінально-правового впливу, не пов'язаних з кримінальною відповідальністю;
- здатність фахово спілкуватися із представниками інших професійних груп щодо ефективності застосування системи заходів кримінально-правового впливу, їх впливу на криміногенну ситуацію в цілому;
- здатність розробляти індивідуальні та групові проекти, які пов'язані з ефективністю кримінально-правових норм, управляти ними та оцінювати їх результативність;

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- здатність застосовувати принципи верховенства права у конструюванні, реалізації та тлумаченні кримінально-правових норм;
- здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи кримінального права у процесі застосування заходів кримінально-правового впливу та забороняючих кримінально-правових норм;
- здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення щодо застосування заходів кримінально-правового впливу, давати розгорнуту юридичну аргументацію таких рішень;
- здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення кримінально-правових норм, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

Після завершення цього курсу очікуються досягнення наступних ***результатів навчання:***

- обґрунтовано формулювати та доносити свою правову позицію щодо застосування заходів кримінально-правового впливу і забороняючих кримінально-правових норм, вирішуючи складні правові проблеми, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи на користь своєї позиції;

- дискутувати зі складних питань змісту елементів механізму кримінально-правового регулювання, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання;
- здійснювати результативний пошук необхідних нормативно-правових актів та актуальної судової практики, критично оцінювати таку практику, ефективно опрацьовувати її та використовувати під час кримінально-правової оцінки скоєного і обрання заходу кримінально-правового впливу;
- використовувати передові знання і методики у процесі застосування заходів кримінально-правового впливу та забороняючих кримінально-правових норм;
- проводити порівняльно-правовий аналіз елементів механізму кримінально-правового регулювання у різних правових системах країн Європейського Союзу;
- аналізувати та оцінювати практику застосування заходів кримінально-правового впливу та забороняючих кримінально-правових норм;
- інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі, пов'язані з застосуванням заходів кримінально-правового впливу та забороняючих кримінально-правових норм.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Структура за зміст елементів механізму кримінально-правового регулювання

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРА МЕХАНІЗМУ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ. НОРМА ПРАВА ЯК ОСНОВНИЙ ЕЛЕМЕНТ МЕХАНІЗМУ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.

Поняття механізму кримінально-правового регулювання. Структура механізму кримінально-правового регулювання та зміст його елементів. Поняття кримінально-правової норми та її місце у структурі кримінально-правового регулювання. Структура та характеристика елементів кримінально-правової норми. Види кримінально-правових норм та їх значення для кримінально-правового регулювання. Співвідношення кримінально-правової норми зі статтею кримінального закону, кримінально-правовим приписом, кримінально-правовим положенням.

ТЕМА 2. ПРИНЦИПИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА В МЕХАНІЗМІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.

Поняття принципів кримінального права та їх значення для механізму кримінально-правового регулювання. Система принципів кримінального права. Чинники, які впливають на формування та змістовне наповнення системи принципів кримінального права. Принципи верховенства права у кримінальному праві: принцип законності, принцип пропорційності, принцип рівності, принцип індивідуальності, гуманізму, принцип заборони подвійного інкримінування. Застосування Кримінального кодексу України у відповідності до принципів

кримінального права. Значення принципів кримінального права у подоланні прогалин, колізій у законодавстві та конкуренції кримінально-правових норм.

ТЕМА 3. ПІДСТАВА ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ВПЛИВУ В МЕХАНІЗМІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.

Юридичні факти у кримінальному праві: поняття та види. Місце юридичних фактів в структурі механізму кримінально-правового регулювання. Поняття заходів кримінально-правового впливу та їх види. Підстава кримінальної відповідальності. Підстава застосування заходів кримінально-правового впливу, не пов'язаних з кримінальною відповідальністю.

ТЕМА 4. ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ВПЛИВУ, ПОВ'ЯЗАНІ З КРИМІНАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ (ФОРМИ РЕАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ), В МЕХАНІЗМІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.

Теорії кримінальної відповідальності. Моделі кримінальної відповідальності в правових системах країн ЄС. Форми кримінальної відповідальності в Україні. Призначення покарання. Звільнення від покарання, його відбування, заміна покарання більш м'яким покаранням та пом'якшення призначеного покарання. Судимість.

ТЕМА 5. ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ВПЛИВУ, НЕ ПОВ'ЯЗАНІ З КРИМІНАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ, В МЕХАНІЗМІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.

Поняття заходів кримінально-правового впливу, не пов'язаних з кримінальною відповідальністю. Види заходів кримінально-правового впливу, не пов'язаних з кримінальною відповідальністю, в Україні та у правових системах країн ЄС. Обмежувальні заходи: поняття, умови, підстави застосування. Примусові заходи медичного характеру. Примусове лікування. Спеціальна конфіскація. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. Примусові заходи виховного характеру.

ТЕМА 6. ЗАБОРОНЯЮЧІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ НОРМИ В СТРУКТУРІ МЕХАНІЗМУ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.

Механізм реалізації забороняючих кримінально-правових норм. Форми реалізації забороняючих кримінально-правових норм. Правозастосування у механізмі кримінально-правового регулювання. Ефективність забороняючих кримінально-правових норм: поняття та умови.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

назви змістовних модулів і тем	кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	ср	л		п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
модуль 1												
змістовний модуль 1.												

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРА МЕХАНІЗМУ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ. НОРМА ПРАВА ЯК ОСНОВНИЙ ЕЛЕМЕНТ МЕХАНІЗМУ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.		2	2			9		2	2			12
ТЕМА 2 ПРИНЦИПИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА В МЕХАНІЗМІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.		4	4			19		2				23
ТЕМА 3. ПІДСТАВА ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ВПЛИВУ В МЕХАНІЗМІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.		2	2			9			2			12
ТЕМА 4. ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ВПЛИВУ, ПОВ'ЯЗАНІ З КРИМІНАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ (ФОРМИ РЕАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ), В МЕХАНІЗМІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.		4	4			17		2	2			16
ТЕМА 5 ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ВПЛИВУ, НЕ ПОВ'ЯЗАНІ З КРИМІНАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ, В МЕХАНІЗМІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ		2	2			9						15
ТЕМА 6. ЗАБОРОНЯЮЧІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ НОРМИ В СТРУКТУРІ МЕХАНІЗМУ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.		2	2			10						15
УСЬОГО ГОДИН		16	16			73		6	6			93

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	назва теми	кількість годин (денна/заочна)
1.	ПОНЯТТЯ, ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА МЕХАНІЗМУ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ	2/2
2.	ПРИНЦИПИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА В МЕХАНІЗМІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ	4
3.	ПІДСТАВА ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ВПЛИВУ В МЕХАНІЗМІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ	2/2
4.	ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ВПЛИВУ, ПОВ'ЯЗАНІ З КРИМІНАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ (ФОРМИ РЕАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ), В МЕХАНІЗМІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.	4/2
5.	ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ВПЛИВУ, НЕ ПОВ'ЯЗАНІ З КРИМІНАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ, В МЕХАНІЗМІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ	2
6.	ЗАБОРОНЯЮЧІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ НОРМИ В СТРУКТУРІ МЕХАНІЗМУ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.	2
	УСЬОГО	16/6

6. САМОСТІЙНА РАБОТА

№ з/п	назва теми	кількість годин (денна/заочна)
1.	ПОНЯТТЯ, ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА МЕХАНІЗМУ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ	7/12
2.	ПРИНЦИПИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА В МЕХАНІЗМІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ	16/23
3.	ПІДСТАВА ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ВПЛИВУ В МЕХАНІЗМІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ	7/12
4.	ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ВПЛИВУ, ПОВ'ЯЗАНІ З КРИМІНАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ (ФОРМИ РЕАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ), В МЕХАНІЗМІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.	14/16
5.	ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ВПЛИВУ, НЕ ПОВ'ЯЗАНІ З КРИМІНАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ, В МЕХАНІЗМІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ	7/15
6.	ЗАБОРОНЯЮЧІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ НОРМИ В СТРУКТУРІ МЕХАНІЗМУ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.	7/15
	УСЬОГО	58/93

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Серед методів навчання підлягають застосуванню, зокрема, наступні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, практичне заняття, колаборативне навчання у формі навчальних спільнот, проектно-орієнтоване навчання, дискусія.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінка результатів вивчення навчальної дисципліни «Механізм кримінально-правового регулювання» проводиться за модульно-рейтинговою системою. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форми проведення поточного контролю включають оцінювання усної відповіді під час практичних занять, оцінювання виконання завдань для практичних занять, проведення письмових та контрольних робіт, виконання завдань та вирішення задач із практичних проблем. Студент може отримати максимально 50 балів за усні відповіді або виконання тестів чи контрольних робіт на практичних заняттях. Неготовність до практичного заняття або незадовільна відповідь (розв'язання) завдання чи задачі оцінюється як «0» балів. У випадку пропуску практичного заняття або одержання «0» балів, студент повинен відпрацювати їх з дотриманням вимог, встановлених на факультеті.

Модульний контроль здійснюється шляхом написання модульної контрольної роботи (вирішення задач, письмові відповіді на питання) в кінці змістовного модуля. Модульний контроль здійснюється у письмовій формі, може бути оцінений максимально у 50 балів. Студент, який набрав при складанні модуля 25 балів і менше, вважається таким, що склав модуль на «незадовільно». Незадовільні оцінки (25 балів і менше) за модуль перескладаються 1 раз.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання шляхом проведення іспиту. Форма проведення іспиту – усно. Максимально на іспиті студент може отримати 50 балів.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТУ

поточне тестування та самостійна робота						поточна успішність	модуль	іспит	сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	Т. 1-6	Т. 1-6	Т. 1-6	
						25 %	25 %	50 %	100 %

Оцінювання знань студента здійснюється за 100 бальною шкалою.

Шкала оцінювання: університету, національна та ECTS

оцінка в балах	оцінка ECTS	визначення	екзаменаційна оцінка
90-100	A	відмінно	відмінно
81-89	B	дуже добре	добре
71-80	C	добре	
61-70	D	задовільно	задовільно
51-60	E	достатньо	
до 51	FX	незадовільно з правом перездачі	незадовільно
до 51	F	незадовільно без права перездачі	

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні нормативно-правових актів, судової практики та спеціальної літератури. Прояви уміння застосування набутих знань до конкретних суспільно-економічних ситуацій та здібності аналізу джерел вивчення даного курсу.

81-89 балів (дуже добре) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базується на знанні.

71-80 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Тобто знав нормативно-правовий акт та судову практику але не знав інформації, що міститься у спеціальній літературі, чи інформації, яка міститься у інших джерелах. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах.

61-70 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу.

51-60 балів (достатньо) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни.

0-50 балів (незадовільно) - виставляється студентові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з дисципліни.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Програма спецкурсу та методичні рекомендації для студентів юридичного факультету розміщено на сторінці кафедри. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://law.lnu.edu.ua/department/kafedra-kryminalnoho-prava-ta-kryminolohiji>.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Баулін Ю.В. Звільнення від кримінальної відповідальності : монографія. Київ : Атіка, 2004. 296 с.
2. Баулін Ю. Кримінальне право України як публічна галузь права // Вісник Конституційного Суду України. 2005. № 2. С. 83 – 85.
3. Баулін О.В. Правові гарантії як категорії кримінально-правової науки // Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених. 2004. Вип. 6. С. 28 – 33.
4. Баулін Ю.В. Методологічне значення поділу права на приватне та публічне для кримінально-правових досліджень // Методологічні проблеми правової науки: Матеріали міжнар. наук.-прак. конф. Харків, 13-14 грудня 2002 р. Х.: Право, 2003. С. 285-287.
5. Берзін П.С. Механізм кримінально-правового регулювання: загальнотеоретичні аспекти / П. С. Берзін. Право і громадянське суспільство. 2014. № 1. С. 45–66. Електронний ресурс: <http://lclaw.knu.ua/index.php/item/168-mekhanizm-kryminalno-pravovoho-rehulyuvannya-zahalnoteoretychni-aspekty-berzin-p-s>
6. Берзін П.С. Злочинні наслідки у механізмі кримінально-правового регулювання / П.С. Берзін: Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук зі спеціальності 12.00.08 – кримінальне право та

кримінологія; кримінально-виконавче право. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2010. 34 с.

7. Бурдін В.М. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх в Україні : монографія. Київ : Атіка, 2004. 240 с.

8. Гацелюк В. О. Реалізація принципу законності кримінального права України (загальні засади концепції) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Львів, 2005. 19 с.

9. Гнатів І. М. Принцип «non bis in idem» у кримінальному праві України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Львів, 2013. 243 с.

10. Грищук В. К. Юридична відповідальність : навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 156 с.

11. Гуртовенко О.Л. Сучасні ідеї і механізми кримінального права // Всеукраїнська наукова практична конференція "Реформування кримінального та кримінально-процесуального законодавства України: сучасний стан та перспективи". Івано-Франковськ, 2005. С.56-62.

12. Гуторова Н.О. Виникнення правовідносин як стадія механізму правового регулювання і кримінально-правової охорони державних фінансів України. Держава і право. – 2003. – Вип. 19. – С. 417 – 422.

13. Гуторова Н.О. Про деякі проблеми системного підходу як напрямку методології кримінального права. Проблеми методології сучасного правознавства: Матер. міжнар. наук.-теор. конф. К., 1996. С. 139-140.

14. Денисов С.Ф., Фелюшин В.А. Питання аналізу взаємодії систем громадської моралі та кримінального права. Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. 1997. Вип. 2. С. 59 – 63.

15. Денькович О.І. Питання рівноправності громадян у практиці Конституційного Суду України: кримінально-правовий аспект. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XVIII регіональної наук.-практ. конф. (Львів, 26–27 січня 2012 р.) Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2012. С. 302-304.

16. Дорош Л. В. Кримінально-правова норма: поняття та ознаки. Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. / ред. кол.: В. І. Борисов та ін. Х.: Право, 2010. Вип. 20. С. 64-75.

17. Ждиняк Н.П. Механізм реалізації забороняючих кримінально-правових норм: поняття та окремі питання ефективності. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2011. Вип. 52. С. 326-333.

18. Ждиняк Н. П. «Реалізація» та «застосування» забороняючих кримінально-правових норм: співвідношення понять. Форум права. 2012. № 1. С. 300–306 URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2012-1/12aomomc.pdf>.

19. Ждиняк Н.П. Забороняюча кримінально-правова норма: проблеми змісту. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». 2015. Вип. № 3. С. 10-13.

20. Житний О.О. Про засоби вирішення кримінально-правових конфліктів // Вісник Запорізького державного університету. – 2005. - № 2. – С. 146 – 151.

21. Іщенко А.В. Взаємозв'язок криміналістики та кримінального права. Актуальні проблеми держави та права. 1998. Вип. 5. С. 35 – 40.

22. Карчевський М.В. Ефективність кримінально-правового регулювання в Україні: інформаційно-аналітичні матеріали за результатами опитування

експертів. МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. Суми : РВВ ЛДУВС імені Е.О. Дідоренка, 2015. 48 с.

23. Коган В. М. Социальный механизм уголовно-правового воздействия. М.: Издательство «Наука», 1983. 184 с.

24. Козаченко О. Теоретичне визначення змісту та меж застосування кримінально-правових заходів. Право України. 2005. № 10. С. 41 – 43.

25. Коломієць Ю. Ю. Кримінально-правова ідеологія в юридичній доктрині та кримінальному законодавстві України : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08. Одеса, 2020. 44 с.

26. Коржанський М. Про принципи уголовного права України. Право України. 1995. № 11. С. 69-70.

27. Костенко О.М. Кримінально-правова доктрина в Україні: перспективи розвитку. Часопис Київського університету права. 2005. № 4. С. 180 – 183.

28. Костенко О.М. Кримінально-правова доктрина України (проблеми розвитку). Наукові записки Харківського економіко-правового університету. 2004. №1. С. 47-52.

29. Костенко О.М. Щодо розвитку кримінально-правової доктрини в Україні. “Реформування кримінального та кримінально-процесуального законодавства України: сучасний стан і перспективи”. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. 30 вересня – 1 жовтня 2005 р. Івано-Франківськ, 2005. С. 9-12.

30. Коржанський М. Методологічні проблеми уголовного права. Закон і бізнес. 1997. 1 січ. (№ 1). С. 6.

31. Коржанський М., Матвійчук В. Про концептуальні засади нового Карного кодексу України. Право України. 1995. № 2. С. 22 – 23.

32. Коржанський М.Й. Проблеми кримінального права. Київ: Атіка, 2003. 280 с.

33. Костенко О.М. Проблеми кримінального права, криминології та кримінальної юстиції. Правова держава. 2004. Спеціальний випуск. С. 135 – 167.

34. Мартенко О.Л. Про використання юридико-психологічних знань в кримінально-правовому регулюванні. Юридичні читання молодих вчених: Збірник матеріалів Всеукраїнської наукової конференції 23-24 квітня 2004 р. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2004. С. 212-215.

35. Митрофанов І.І. Механізм кримінально-правового регулювання: монографія. Кременчук: Видавець ПП Щербатих, 2019. 480 с.

36. Навроцький В.О. Визначення поняття "якість кримінального закону". Вісник Львівського університету. Серія юридична. 1995. Вип.32. Львів. 1995. С.57-60.

37. Наден О. В. Застосування кримінального права в системі форм реалізації права. Південноукраїнський правничий часопис. 2006. № 2. С. 64–67.

38. Наден О. Щодо поняття норми кримінального права. Право України. 2006. № 2. С. 26-32.

39. Наден О.В. Теоретичні основи кримінально-правового регулювання в Україні: монографія. Х.: Право, 2012. – 272 с.

40. Наден О.В. До питання про поняття кримінально-правового регулювання. Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. 2005. № 1. С. 154 – 158.

41. Наден О.В. Об'єкт кримінально-правового регулювання (об'єкт кримінального права як галузі права). Держава і право. 2005. Вип. 28. С. 523 – 532.
42. Назимко Є.С. Категорії «якість» та «ефективність» у встановленні міри покарання в кримінально-правових санкціях. Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. 2012. №2. С. 122.
43. Наумов А.В. Применение уголовно-правовых норм. (По материалам следственной и прокурорско-судебной практики). Учебное пособие. Волгоград, 1973. 176 с.
44. Олійник О.С. Принципи кримінального права: поняття, система та значення : монографія. Київ : Науково-дослідний інститут публічного права, 2020. 544 с.
45. Олійник О.С. Порівняльно-правове дослідження історичних та культурних передумов становлення та розвитку принципів права східних та західних країн. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки». 2020. Том 31 (70) № 1. С. 172-176.
46. Олійник О.С. Характеристика зовнішніх та внутрішніх чинників, які впливають на формування та становлення системи принципів кримінального права. Підприємництво, господарство і право. Київ. 2020. № 7. С. 291– 294.
47. Орловська Н. Про модель кримінально-правового впливу на юридичну особу в Україні. Юридичний вісник. 2014. №2. С.125-130.
48. Осадчий В.І. Механізм правового регулювання. Митна справа. 2013. №5 (89). Ч.2. Книга 2. С. 336-340.
49. Панов Н. И. Качество закона об уголовной ответственности и проблема точности правовых норм. Теоретичні основи забезпечення якості кримінального законодавства та правозастосовчої діяльності у сфері боротьби зі злочинністю в Україні: матеріали наук. конф., 15 трав. 2009 р. / редкол.: В. І. Борисов (голов. ред.) та ін. Х.: Право, 2009. С. 30–38.
50. Пономаренко Ю.А. Загальна теорія визначення караності кримінальних правопорушень: монографія. Харків, Право, 2020. 720 с.
51. Пономаренко Ю.А. До питання про обмеження прав людини в кримінальному законодавстві //Права людини в умовах реформування правової системи України (До 50-ї річниці Загальної декларації прав людини): тези доп. на наук. конф. молодих учених та аспірантів.- Х.: Нац. юрид. акад.України, 1998. С. 89-91.
52. Резник Ю. С. Принцип гуманізму та його реалізація в кримінальному праві України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2017. 20 с.
53. Рощина І.О. Ефективність норм кримінального права України у запобіганні злочинам. Дис. ...канд. юрид. наук. Акад. адвокатури України. К., 2009. 221 с.
54. Рощина І. Структурні елементи норм кримінального права та їх ефективність у запобіганні злочинам. Часопис Академії адвокатури України. 2010. № 6. С. 1-7. URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Chaau/2010-1/10riouzz.pdf>.
55. Сорочинський М.Г. Попередження злочинності засобами кримінального права : Автореф. дис... к.ю.н./ Одеська національна юридична академія. О., 2004. 20 с.

56. Сташис В.В., Борисов В.І., Дорош Л.В., Перепелиця О.І. Кримінальне право України: проблеми теорії і практики застосування // Питання боротьби зі злочинністю. Збірник наукових праць. 2003. Вип. 7. С. 3 – 14.
57. Фріс П.Л. Поняття, джерела, предмет, завдання, система та принципи кримінального права України. (Лекція). - Івано-Франківськ: Сімик. 2002. 36 с.
58. Фріс П.Л., Шпілярович В.В. Кримінально-правова політика у сфері регулювання заходів безпеки: монографія. Київ: Право, 2020. 328 с.
59. Хилюк С. В. Nulla poena sine lege як складова принципу законності у практиці Європейського суду з прав людини. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. 2013. Випуск 2. С. 334-345.
60. Хилюк С. В. Кримінально-правові аспекти правила non bis in idem у практиці Європейського Суду з прав людини. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2012. Випуск 55. С. 254-265.
61. Чумак Л.А. Взаємодія кримінальних і кримінально-процесуальних норм і охоронних правовідносин. Правова система України: теорія та практика. Науково-практична конференція. К. 1993. С. 460 – 462.
62. Шапченко С.Д. Механізм кримінально-правового регулювання в правовій системі України: поняття та структура. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Юридичні науки. 2000. Вип. 40. С. 63 – 67.
63. Шапченко С.Д. Механізм кримінально-правового регулювання в правовій системі України: основні режими функціонування. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Юридичні науки. 2002. Вип. 47. С. 198 – 203.
64. Шевченко С. В. Принцип пропорційності як складова верховенства права у кримінальному праві. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XXIV звітної наук.-практ. конф. (Львів, 7–8 лютого 2018 р.): у 2-ох ч. Ч. 2. Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2018. С. 175-179.
65. Шульгин Н.Ф. Теоретические вопросы понятия системы уголовно-правовых мер и их форм (видов). Актуальні проблеми держави та права. Одеська національна юридична академія. О. 1999. Вип. 6. Частина 2. С. 14 – 19.
66. Яценко А.М. Застосування заходів кримінально-правового характеру : монографія. Міністерство внутрішніх справ України, Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків : Ніка Нова, 2014. 387 с.
67. Яценко А.М. Примирення з потерпілим у механізмі кримінально-правового регулювання / А.М. Яценко: Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.08 – кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2006. 16 с.
68. Allens Arthur Robinson. 'Corporate culture' as a basis for the criminal liability of corporations. Електронний ресурс: <https://media.business-humanrights.org/media/documents/f72634fd87adfd3d31a22f5f4b93150267b8a764.pdf>
69. Edwards, James, "Theories of Criminal Law", *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Winter 2019 Edition), Edward N. Zalta (ed.), URL = <<https://plato.stanford.edu/archives/win2019/entries/criminal-law/>>.

70. Elena Maculan, Alicia Gil Gil, The Rationale and Purposes of Criminal Law and Punishment in Transitional Contexts, *Oxford Journal of Legal Studies*, Volume 40, Issue 1, March 2020, Pages 132–157, <https://doi.org/10.1093/ojls/gqz033>.

71. Peno, M., Bogucki, O. Principles of Criminal Liability from the Semiotic Point of View. *Int J Semiot Law* 34, 561–578 (2021). Електронний ресурс: <https://doi.org/10.1007/s11196-020-09691-z>

14. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Верховна Рада України

<http://www.rada.kiev.ua>

2. Верховний Суд України

<http://www.scourt.gov.ua>

3. Президент України

<http://www.prezydent.govua>

4. Єдиний державний реєстр судових рішень

<https://reyestr.court.gov.ua/>